

«Rettsoppgjøret» og §86

NØDVENDIG KLARGJØRING FOR FOLK SOM MÅTTE HA LATT SEG FORVIRRE
AV SELVGRANSKERNES FORSVARSSKRIFT

Da krigen var forbi i og med kapitulastavtalen i Trondheim 10. juni 1940 ble de norske soldater sloppet løs fra tysk krigsfangenskap, offiserene efter først å ha avgitt æresord på heiler ikke under fremmed flagg å delta i verdenskrigen mere mot Tyskland.

I Justisdepartementets forsvaretskrift for det såkalte landssvikoppgjøret, som er utarbeidet av de herrer som er aller mest inhabile når det gjelder å uttale seg om den sak, har en engasjert den profesjonelle okkupasjonshistoriker professor Magne Skodvin til å skrive «en historisk innledning» til verket.

Vi skal her bare feste oss ved ett punkt i denne kuriøse innføring i okkupasjonshistorien. Det gjelder avsnittet om hvorvidt det var krig eller fred mellom Tyskland og Norge under okkupasjonen.

Dette avsnitt greier faktisk denne historikeren å skrive uten overhodet å nevne den kapitulastavtale som med samtykke av begge lands regjeringer ble inngått i Trondheim i juni 1940 og hvor Norge høytidelig forpliktet seg til ikke mere å delta i den pågående verdenskrig så lenge den varte!

På den annen side er det vel nok så innlysende for alle hvorfor den av dette uhildede granskningsutvalget ansatte herr Skodvin ikke nevner den, siden hele «retts»oppgjørets lovliggjøring i første rekke bygger på anvendeligheten av straffelovens paragraf 86, som forutsetter «en krig, hvori Norge deltager».

At dette ikke passet på Norges forhold efter inngåelsen av våpenstillstandsavtalen har myndighetene for såvidt også innrømmet i og med at de i 1950 laget om he-

le paragraf 86, slik at det nå heter «i krigstid», et temmelig løsaktig begrep som det uhindret kan drives revestrekker med efter behov.

Likevel påstår Gundersens og Aulies utvalg at det ikke har gitt noen vurdering av «retts»oppgjøret, men bare lagt frem de nakne kjenngjerninger!

*

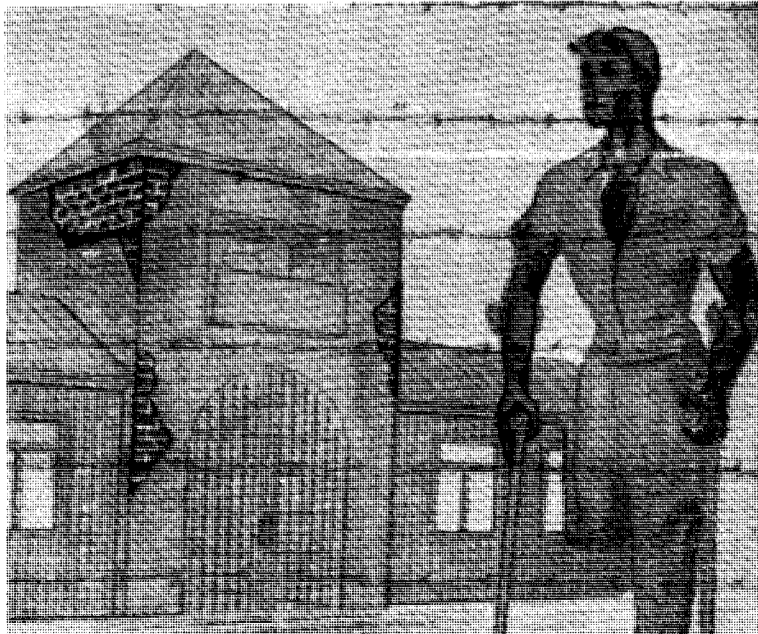
For å yde vårt bidrag til oppklaring av de stortings-

Zwischen dem Befehlshaber der deutschen Streitkräfte in Nord-Norwegen, Generalleutnant Dietl, und dem von dem Befehlshaber der norwegischen Truppen in Nord-Norwegen, General Ruge, entsandten bevollmächtigten Offizier, Oberste utnant Wrede-Holm, wurde folgende Kapitulationsverhandlung abgeschlossen:

På norsk:

Følgende kapitulastavtalen er avsluttet mellom

Forts. side 7.

Dømt efter paragraf 86 som omhandler en krig «hvori Norge deltager».

menn som måtte bli forvirret av selvgranskernes verk om «retts»oppgjøret, skal vi imidlertid her klarlegge saken slik at det ikke er mulig for normale mennesker å misforstå.

I straffelovens paragraf 86, som hele det såkalte landssvikoppgjøret bygger på heter det:

«Med Hefte i mindst 3 Aar eller med Fængsel fra 3 Aar indtil paa Livstid straffes den som retstridig bærer Vaaben mod Norge, eller som under en Krig, hvori Norge deltager, eller med saadan Krig for Øie yder Fienden Bistand i Raad eller Daad eller svækker Norges eller nogen med Norge forbunden Stats Stridsevne.»

Denne paragraf ble bragt i anvendelse for handlinger begått efter at kapitulastavtalen av 10. juni 1940 i Trondheim med begge regjeringers samtykke var undertegnet av den norske og den tyske overkommando.

Den lokale kapitulastasjon av de norske tropper nordpå ble efter forhandlinger som var påbegynt allerede dagen før undertegnet om morgenen 10. juni 1940. Det heter herom i innledningen til avtalen:

O. K.:

SKAMLØS HETS UT OVER DØD OG GRAV

Billedbladet AKTUELL anviser nøyaktig med pil hvor Quislings grav er.

I billedbladet «Aktuell» nr. 45 er det et skamløst angrep på Quislings minne.

Bladet har laget en fotomontasje av Gjerpen kirke og en kvinnestatue som forestiller det idealistiske begrep, «Gamle mor Norge».

Denne kvinneskikkelse skuer ned på Quislings grav med anklage i blikket, sier bladet.

Teksten fremhever særlig to ting. Det ene er den gamle lekse om at Quisling begikk landsforræderi, da han i 1940 reddet Norge fra å bli delt mellom Tyskland og Russland, og fra å bli en ruinhaug: «For der bak kirkegårdsmuren ligger restene av en som forrædde henne («Gamle mor Norge»)».

Det annet, er dette evindelige jødetema som vi hver dag ser behandlet i fjernsynet, hører om i kringkastingen, leser om i avisene, ser og leser om i ukebladene, og hører om fra prekestolene. Det gjelder angrepet på jødene. «Aktuell» har ikke kunnet finne noe passende angrep på jødene fra Quislings side. Han reddet jo som bekjent adskillige tusener av jøder under den russiske revolusjon.

Bladet har heller ikke kunnet finne noe egnet sitat i «Folk og Land». Men det spiller ingen rolle. I en gammel dansk navnløs trykksak finner «Aktuell» noe som kan brukes:

«Er det ennå liv i Hitlers og Quislings idéer? Forsøker de å reise seg fra støvet?»

I Skien fikk vi utlånt danske trykksaker der vi leser: Vi vedkjenner os ganske riktig Nationalsocialismens symbol Hakekorset, såvel som dens Idealer og program. Derutfra bekjemper vi jødedommen — —.

At Quisling aldri har vedkjent seg «Nationalsocialismens symbol Hakekorset», men har sitt eget symbol Sol-
(Forts. side 8)

DER
LIGGER
QUIS-
LINGS
STØV!

Et dansk gravemærke skal også vise den som har drept. Det er hans far, mor og søster som ligger begravet her.

Folk og Land 1963

Slik forholdene ligger an er det som alle vil forstå umulig å gi ut en nasjonal, uavhengig publikasjon i dette land uten ved hjelp av økonomisk støtte utenom selve bladpengene. Det er forresten ikke noe spesielt for bare vårt land og som man vil vite har avis døden rammet også publikasjoner utenfor selve den nasjonale front.

Vi har før gjort våre lesere oppmerksom på at FOLK OG LAND slik den kommer idag faktisk betinger en årlig abonnementspris på kr. 50,— og at vi regner med at alle som overhodet er istand til det også betaler det avisen virkelig koster i fremstilling. På den annen side er vi, hvor det er nødvendig, villige til

på henvendelse å yde moderasjon. Vi tenker da spesielt på folk som bare har en beskjeden alderspensjon å klare seg med og studerende ungdom og skoleelever uten faste inntekter. Vi regner med at dette vil bli dekket av de mange som vi håper i likhet med tidligere vil kunne yde oss en økonomisk hjelp også utover de kr. 50,—.

Vel, det er op til våre lesere hvorledes bladets fremtid skal arte seg. Som en liten ekstra påminnelse om hvorledes situasjonen er for publikasjoner av lignende art som vår, bringer vi overfor et klipp fra den svenske publikasjon FRIA ORD, som krever et frivillig tilskudd på 102,000 svenske kroner for å kunne gi ut bladet også kommende år.

«Ro omkring rettsoppjøret»

Vi sakser fra «Morgenbladet» følgende bidrag fra en anonym gentleman til dette i visse kretser så ønskedverdig formål:

Herr redaktør!

Jeg skulde anta det var mange med mig som følte sig ilde berørt over at Norsk Rikskringkasting fredag den 26. oktober hadde stor reportasje og propaganda for en kjent landssviker som er blitt fradømt sit embede som officer og straffet for forrædersk virksomhet, bl. a. for sin stilling i den av tyskerne og de norske nazister opprettede legion som skulde gjøre aktiv krigsinsats for fienden.

Det bør dog være en grense for misforstått liberalisme og tolerance likeoverfor dem som forrådde vårt land.

Hvad ialverden mener Fjernsynets ledelse med idetheletatt å servere oss et interview med denne person med oplagt reklame for hans rideetablissement?

Det er rett og slett en utilbørlighet og en hån mot våre patrioter fra okkupasjonstiden.

Officer.

Fra et innlegg av en herr Helmer Bonnevie i VG om «tyske nazister — og norske» siterer vi:

«Men, la oss nå stikke fingren i jorda og lukte hvor vi er.

Arkitekt
HUSTAD
Bærumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

Den Kvam - den Kvam

Når vi leser Ragnar Kvams anmeldelser av bøker i VG, så må vi uvilkårlig tenke på den gamle sangen: «Et lite korn her, et lite korn der, er nok for meg som liten er». For Kvam finner sannelig litt av hvert. I en anmeldelse av Halfdan Hegtuns bok «Fra Toten og andre verdensdeiler», sier han noe han skal få oss til å tro: «Selv er jeg særlig svak for den delen av boken som handler om Israel og enkelte av utviklingslandene». Med dyp forståelse synes vi på vår side vi formelig ser hvorledes nesens krummer seg på herr Kvam av bare litterær vellyst. For er det ikke skrevet at Zions vekter hever røsten?

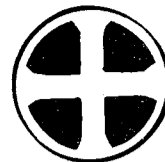
singversjon). Kjenner de til Gulbrand Lunde og hans drabanters kamp for å vinne norsk ungdom for «Den nye tid»? — Kjenner de til skole- og kirkestriden? (Hadde de lest FOLK OG LAND så ville de ha gjort det. Vår bem.)

Er vår skole idag uten lærere som var tilsluttet det norske naziparti? (Der slapp katta ut av sekken! Vår bem.) Jeg ber også om en særlig bemerkning: Man kan ikke påstå at de tyske nazister var landsforrædere — men det var de norske nazister. Er lærernøden i Norge så stor at man i dag har som ledere for våre barn lærere som i tiden 1940—45 var tilsluttet Nasjonal Samling?»

Abonner på
FOLK OG LAND

Ny politisk front:

NORDISK SAMLING

Endel nordiske nasjonalister møttes i slutten av oktober i Oslo, og ble enige om å ta opp et organisert politisk arbeide for en samling av de nordiske stater i en ny statsdannelse NORDEN.

Arbeidet for en slik nordisk samling er allerede tatt opp i Sverige av NORDISKA RIKSPARTIET, hvis leder Oredsson deltok i møtet i Oslo, og det var enighet om at arbeidet for en slik samling av Norden også i de andre nordiske land kan og bør skje stort sett på basis av retningsligner som er trukket opp i Nordiske Rikspartiets program, selvom en nok mente at enkelte punkter kunne diskuteres sett på et bredere nordisk grunnlag.

En vil foreløpig søke å bygge ut organisasjonen i de enkelte land på grunnlag av eksisterende politiske bevegelser eller grupper, og det understrekes i den forbindelse at Nordiska Rikspartiet allerede har sideorganisasjoner i bl. a. Norge og Island. Det ligger jo ellers i sakens natur at det internordiske samarbeide også når det gjelder partiorganisasjonene må bli meget intimt, og det er hensikten senere å markere dette ved å skape en virkelig fellesnordisk partiorganisasjon NORDISK SAMLING, med Nasjonal Samlings solkorset, eller solhullet, som symbol og merke.

Av spesiell interesse for dette blads lesere tør det

kanskje være at det understrekes at en slik internordisk bevegelse som vil samle alle gode, nasjonale krefter i de nordiske land, naturligvis vil se det som en viktig oppgave også å beriktige historiskskrivningen om krigsårenes hendelser, og å yde rettferd mot dem som urettferdig ble rammet etter avslutningen av annen verdenskrig. Forsåvidt tar denne nye bevegelse altså opp Forbundets gamle krav om revisjon av det norske «retts»oppjøret, noe intet norsk politisk parti hittil har villet eller våget å gjøre.

Det vil senere gjennom annonsering i FOLK OG LAND bli gjort kjent hvorledes interesserte kan søke kontakt med NORDISK SAMLING.

Arbeidsutvalget.

Nordiska Rikspartiets

publikasjon NORDISK KAMP utkommer med ca. 10 numre pr. år og koster i abonnement Sv. kr. 15,—.

Det er av betydning for det nordiske samarbeide at denne publikasjon også vinner lesere i Norge. Adressen er Box 2149, Stockholm 2.

Daglig friske blomster

SYNNOVE LIE
Blomsterforretning
Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

FOLK OG LANDS MINNEALBUM:

Falt i øst i kampen for Europa

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE«Ro omkring landssvik-
oppgjøret»

og kvinner i Norges land som stadig lufter sin bekymring

Det er en rekke gode, og endag flere mindre gode, menn over at det ikke kan bli «ro omkring landssvikoppgjøret». Blant disse gråtekonene, som ikke kan forstå at folk gjør opprør mot den urett som har rammet dem, er foruten det Per Vogt-infiserte FARMAND også det av Justisdepartementet nedsatte utvalg av selvgranskere, som nettopp har fremlagt det vi før — og om vi selv skal si det: meget treffende — har betegnet som urettens svanesang.

Vi nærer lite eller intet håp om å få urettens egne og spesielle våpendragere til å forstå at det er noen som foretrekker å bli utstøtt av det gode nydemokratiske selskap fremfor ydmykt og taust å bøye seg for maktovergrep og rettsmissbruk, men for ikke å la noe omsonst, skal vi her understreke noen av de siste hendelser som kanskje kan gi forklaring på hvorfor uroen omkring «retts»-oppgjøret heller er stigende enn avtagende.

Vi har før nevnt den skamløse sagaskrivning om forvrengningen av retten og straffegalskapen etter 1945 som Justisdepartementet har stått som forlegger av og med en rekke forfattere som sist av alle burde innlate seg på å skildre det de har vært med på. Det er dette enøyede partsinnlegg fra noen av de mest kompromiterte en nå forsøker å pådutte folk som en slags avsluttende granskning av landssvikoppgjøret. Kan noen tie til slikt?

Da Quislings aske etter et uverdige og barbarisk mellomspill, som strakte seg over femten år, ble utlevert familien for bisettelse, ble det fra de gamle NS-medlemmers side ikke på noen måte forsøkt å drive propaganda med denne sene tilbakevenden til anstendigheten. Det ble heller ikke laget noen demonstrasjoner i forbindelse med den grav den henrettede NS-fører endelig fikk. Tvertimot har en overalt, og også her i FOLK OG LAND, bevart taushet om bisettelsen. Det var forbeholdt de som skal ha «ro omkring landssvikoppgjøret» på en skamløs måte å bryte denne taushet og å drive offentlig gravskjending.

Det var TELEMARKE ARBEIDERBLAD som først brøt tausheten, men rett skal være rett: dog på en forholdsvist anstendig måte når galt skulle være. Men det var naturligvis noen som ikke ville avfinne seg med så lite. Vi har her i landet et billedblad som sogner til Norges største politiske parti, men som dessuten gjennom årrekker har vist en opprørende mangel på forståelse av hva som sømmer seg. Som ett eneste av de mange eksempler på dette, skal vi bare nevne hvorledes dette blad i 1945 iherdig forfulgte fru Quisling med påtrengende fotografer og skamløse «reportere». Dette blad har nå tatt opp tråden fra dengang og bringer, som en vil se av omtale på annet sted i dette nummer til torvs en skamløs forfølgelse av en idealist, som døde for sin tro, helt ned i graven. På bakgrunn av den hets som drives i artiklen, anbringes det så for ordens skyld en hvit pil som utpeker Quislings siste hvilested. Kan det være mere tydelig?

Og dette skal vi tie til og bevare «roen» omkring all uretten?

Spesialorganet for «de gode» forøvrig er som kjent VG. Der leser vi forleden om «nazi-rømling» som tydeligvis «angrende» vender hjem fra Argentina etter 17 års forløp. Bladet har åpenbart sine opplysninger «fra aller beste hold», kanskje fra en av dem som ellers skriker iherdig om at det må bli «ro omkring landssvikoppgjøret». Bladet antyder etter å ha bragt denne «sensasjon», at det «kanskje ikke er så sikkert at denne landssviksak mot den «angrende» frontkjemper og «nazi-rømling» noensinne kommer opp for retten.

Gårds- og
slektshistoriker

O. K. Opsahl

75 år

Født O. K. Opsahl på gården Opsahl i Flaa, fyller 75 år den 23. november. Han nedstammer fra et særpreget ur-norsk bondemiljø som har kjempet seg frem på en gård 300 meter over havet i nybrott — på åkeren, i jakt, skogsdrift og seterdrift opp mot toppen av Bukollen, hvor bjørnen den dag i dag om våren finnes på «Bukollgrasingane». Denne gårds historie strekker seg langt tilbake. I 1643 finner vi den er nevnt i offentlige dokumenter. Opsahl eller Opsahler (d.e. den høytliggende) er kanskje meget eldre. —

O. K.s far, som både var gårdbruker og jeger etterlot seg 10 barn som laget vei og fremkomst i livet. Vår venn Olav Kolbjørnsen Opsahl er godt skolert. I sin bygd har han hatt mange tillitshverv. Som foredragsholder for skogens sak har han virket blandt ungdommen i fem fylker. — Han er imot skyting av Bjørn på Bukollen. — I de

Og det skal bladet få oss til å tro, etter at alle rettsinstanser nå i årrekker har sørget for at ingen slik sak skal bli prøvet på basis av de opplysninger og de bevisligheter som nå foreligger!

Og så får vi da ganske sikkert oppleve dette at der Herr Reichsadvokat påny viser sitt storsinn ved å la nåde gå for rett og ikke fremmer noen landssviksak mot den hjemvendte. På det at «roen omkring landssvikoppgjøret» kan bevares. Det kan jo skje i form av et aldri så lite «forelegg», som myndighetene da får håpe «nazi-rømlingen» tar tiltakke med for å få fred og ro til å starte en ny tilværelse i sitt fedreland

Hvis dette er meningen, så synes vi det også er skam-

Gangsteroverfall etter besøk ved
Quislings gravstedNYDELIG PRESSEFOTOGRAFI I SKIEN MED OPPDRAG
FRA UKEBLAD I OSLO

På Quislings dødsdag forekom det i år en episode som bør bli kjent i vide kretse. — Etter at det ble kjent at Quislings urne er satt ned på familiens gravsted på Gjerpen kirkegård, vilde en dame som kjente Quisling fra barnedagene legge en krans på gravstedet. Hun hadde vært ute i skogen og samlet mose og andre vekster og bundet en krans av dette. Etter at hun hadde lagt kransen på gravstedet, dvelet ved graven en stund og var på veien hjemover, dukket det plutselig opp en bil, som fulgte etter henne, hakk i hel, — hun var selv på sykkel — og i en bratt bakke med en høy mur ble hun tvunget ut mot muren og var nær falt utenfor. Bilen stoppet, og ut sprang en overdimensjonert ung mann, som valset rundt henne med et fotografiapparat. Det viste seg å være en fotograf fra en av byens aviser, som tvang seg til å ta bilder av damen. Han forfulgte henne flere kilometer til hun endelig kom seg i hus hos sin familie.

Damen som har vært nedfor en tid og under legebehandling fikk et kraftig sjokk etter det gemene overfall og har ennå ikke kommet seg etter episoden.

Overfallsmannen har forklart at han hadde i oppdrag bl. a. fra et par ukeblad i Oslo å passe på graven om det skulle komme noen av Quislings tilhengere til graven på Quislings dødsdag med blomster e. l., for så å ta bil-

senere år har han skapt seg et navn både i Norge og blant norsk-amerikanerne som forfatter av skrifter om gårds- og slektshistorie. Ellers har han arbeidet med skogsbruksveier og andre anlegg. Nu har han fullført sambindingsveien Flaa-Hedalen. — I sommer har han arbeidet i skogen.

O. K. Opsahl er aktiv og tro mot det arbeid vi driver for sannhet og rett i Forbundet og i bladet. Da en mektig, sosialt fin organisasjon ikke lengre fant ham «egnet» som medlem som følge av «rettsoppgjøret» — da erklærte O. K. Opsahl at han heller ikke fant disse folk egnet i sine skoger, ved Langevann eller på Bukollen.

Alexander Lange.

løst. La oss få den rettsak alle har ventet på i årrekker. Storsinnet kan en så bruke etterpå i form av benådning — hvis det da skulle lykkes fortsatt å finne norske dommere som vil dømme etter de gamle retningslinjer.

der, som da naturligvis skulle brukes i hetspropagandaen mot Quisling og hans tilhengere. Quislings gravsted med den nedlagte krans var selvfølgelig blitt fotografert av mannen. Det ble samtidig opplyst at det den dagen også hadde vært «vakter» ved henrettelsesstedet på Akershus med samme oppdrag og i samme hensikt.

Det skal sies til det herverende blads ros, at det tok avstand fra sin fotografis optreden. Hva ukebladene i

SKIENS DAGBLAD tar avstand fra uanstendigheten

Oslo kommer til å gjøre er i skrivende øyeblikk ikke kjent.

Men man spør seg selv: Er ikke et slikt overfall og gravskjenderi straffbart, og må man finne seg i en slik optreden fordi man vil hedre en avdød på hans dødsdag?

Tjener slike episoder til å jevne ut den dype kløften mellom Quislinger og Jøssinger?

Skien 3. novbr. 1962.

Referent.

Bohus län tillhörde engång Norge. I detta län finnes en tidning, som arbetar för nordisk samverkan på nationalsozialistisk grund:

Bohusläns Folkblad

Pris helår kr. 4,—. I utlandet kr. 5,—. Utk. en gång i kvartalet.
Adr. Ellös. (Sverige).

GOD OG BILLIG DESSERT!

Puffa kveite 4 kg. og ris 5 kg. i lufttett emballasje — henholdsvis kr. 12,— 22,50 pr. sekk.

HUSK: Alltid frisk og god til siste korn!

Fraktfritt fram til dei vanlege rutbåtepedisjoner i Bergen, men kjøpar må sjølv greida med den frakti som kjem på frå Bergen.

Forskottsbetaling. — Postgiro 770 28.

Litlebergen Havremølle,
Litlebergen.

NARVIK 1940

«BYEN MED KANONEN»

B. Før 9. april

Men sannheten om den spionerende tyske offiser som bodde hos kjøpmann Hansen i Bjerkvik, er at vedkommende var min gode venn, den svenske oberst Hahr. Han kom til meg på Elvegårdsmoen en sommeraften etter å ha spassert over fjellet fra Riksgränsen st., og jeg fulgte ham til kjøpmann Hansen og skaffet ham losji der for natten. Neste morgen fortsatte han til Gratangen Turiststasjon. Oberst Hahr var sjef for det svenske infanteriregiment nr. 19 i Boden, og jeg var blitt kjent med ham på den måten at jeg en dag fikk et brev fra ham med spørsmål om ikke vi som var naboregimentsjefer burde bli kjent med hverandre. På dette svarte jeg ja. Det ville være en god idé. Dermed inviterte jeg ham til Narvik, hvor vi på Fjellheim krympet vårt gjensidige bekjentskap i noen glass bakkøl, svenskens yndlingsdrikk når de kom til Narvik. Etterpå gikk vi hjem til meg.

Gjennom alle år holdt vi vårt bekjentskap varmt. Vi møttes stadig om våren til skiturer inne på grensefjellene. og skam å si så var det alltid oberst Hahr som var vert, for det beste skiterrenget er på den svenske siden. Jeg husker således at vennen Hahr en-

gang inviterte min kone og meg på en skitur til Ljåktjåttjokki, straks innenfor Riksgränsen st., og på den svenske side av grensen. Her hadde de svenske statsbaner nettopp åpnet en turiststue hvor vi spiste lunsj. Og etterpå sto vi utfor den fineste løypa jeg noensinne har vært borti. Det var utfor omtrent en mil og løypa var ikke brattere enn at vi bare på få steder behøvde å bremse. Løypa endte ved en liten stasjon hvis navn jeg har glemt. Der spiste vi middag og så tok vi kveldstoget tilbake til Narvik. En praktfull tur.

Den store begivenhet i vårt bekjentskap var imidlertid oberst Hahr's innsats for å få oss Narvik-offiserer med på et skytestevne i Kiruna. — Og hva som hendte da vi tok imot innbydelsen og møtte opp til strid. —

For å forstå historien må man vite at vi ved 15. regiment var ivrige pistolskyttere, og at vi ikke skjøt så verst heller. Et år knep vi således 12 av Forsvarsdepartementets pokaler for utmerket pistolskyting, og det sa fagfolk var godt gjort. Det er neppe noe regiment her til lands som kan oppvise noe lignende. Så vi mente altså at vi hadde sjanser. Imidlertid var det også andre enn oss som trente. Luossavaara-Kiruna Aktiebolag hadde i Kiruna stiftet en pistolklubb for sine funksjonærer. Disse måtte jo ha litt adspredelse i de lange vinterkvelder oppe i den ødemarken hvor Kiruna ligger. Høsten 1935 skulle så klubben ha stor konkurranse og hadde i den anledning sendt innbydelse til offiserene i Boden festning, hvor oberst Hahr var. — Så fikk denne den glimrende idé å skrive til meg og spørre om ikke 15. regiment ville være med. — Vi var hjertelig velkomne!

Det var en selvfølge at vi gjerne ville være med. Det eneste som plaget oss var hvor-

dan det ville gå med skytingen. Den norske militærpistol Colt lager jo drabelige huller hvis den treffer. — Men det var altså det om vi traff!

Imidlertid kunne vi ikke unnskyldte oss med at pistolen våre ikke akkurat var noe våpen for finskyting. For oberst Hahr skrev og sa at vi kunne få låne svenske pistoler. Derved ville sjansene være like store. — Vi fant forslaget antakelig. Riktignok ville da svenskene komme til å skyte med en pistol de kjente, mens vi måtte legge iveri med ukjent våpen, men vi ville heller det enn skyte med vår Colt, som øyensynlig er beregnet på å skyte elefanter og hvalfisk.

Så planla vi felttoget.

Jeg skulle holde de offisielle taler, mens min major Sverre Hermansen skulle tale forøvrig. Sjefen for landvernsbataljonen, oberstløytnant og tannlege Opshaug, skulle forsvare de norske farger ved kortbordet, mens regimentets fremragende mitraljøsesjef, kaptein Arne Sunde, skulle ta opp dyssten med svenskene ved drikkebordet. Vi visste at svenskene var svære, men vi satte vår siste skjorte på kaptein Sunde, og han skuffet ikke. — Så var det skytingen. Det var jo likt som den som var hovedposten på programmet. Her hadde vi mindre håp enn i kortspill, begersvingning og taler av ymse slag. Men vi måtte jo ha en hovedrepresentant og som sådan valgte jeg min trauste adjutant, løytnant Jøntvedt.

Så reiste vi. Fulgt til stasjonen av diverse koner, som gjerne ville vært med. Ut på natta kom vi til Kiruna hvor selveste Malmbolagets Kirunasjef møtte opp på stasjonen og tok imot oss. Jeg husker ikke hva denne elskverdige herre het, men det var noe slikt som Granholm eller Granberg, og han hadde tilnavnet «Sveriges siste rallare».

Malmbolaget er ingen husmannsaffære. Vi ble aldeles ikke innlosjert i «losjehus for reisende», men i Bolagets eget flotte hotell, hvor vi først spiste aftens og etterpå ble puttet til sengs. Jeg ble anbragt i værelse nr. 1, husker jeg, og i likhet med mine officerskamerater fikk også jeg inn på nattbordet et eple og en flaske selters — «for det tilfelle» at gjesten skulle bli tørst eller sulten i nattens løp.

Slik skal man altså ta imot de høgvyrde gjester.

Neste dag var det konkurranse på innendørs bane, men her deltok ikke vi norske. Vi bare gikk rundt og så på, og

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager
i 1945

av OLGA BARÉNYI

(Oversatt av ODD MELSOM)

XXXIV.

DE DØDE DANSER

«Hvis du ikke holder opp med en gang, så lar jeg deg være igjen alene,» hvisker Lilly sint. «Gutter skal da ikke gråte. Hvorfor hyl du slik, ditt fjols? Det er jo ingen som skyter lenger, det bare regner.»

De to barna sitter ved siden av hverandre i en av de mange Wyszeraadertunneller. Hvor lenge de har vært sammen vet de ikke. Lilly løp inn i tunnelen fra den ene kant, gutten kom løpende fra den annen kant da kanonene på Keiserøya hadde begynt å true. Tyve skritt foran tunnelen er jorden blitt revet opp i ett stort hull, over krateret henger en rotløs jasminkbusk. I det våte gress ligger sønderrevne menneskedukker mellom de sovende løvetannblomster. Ovenpå, oppe på tunnelen står en katt og synger en lengselsfull kjærlighetssang.

Det er søndag 6. mai 1945, revolusjonens annen dag, klokken 2 morgen.

«Jeg liker hunder meget bedre enn katter,» sier Lilly belærende.

«Hunder snakker bare når det er nødvendig, mens den tåpelige katten der, snakker uavbrutt. Hva heter du for noe?»

«Ja, Konrad, fjerde klasse C.»

«Og hvorfor er du ikke hjemme?»

«Fordi min søster giftet seg idag.»

«Det forstår jeg ikke, man pleier da ikke å rømme fra et bryllup.»

«Jeg gikk på skolen og etterpå skulle jeg kjøre til Holleschowits, til Antoniuskirken. Men da var revolusjonen der alt.»

«Vi bor rett overfor Antoniuskirken. Men de er døde alle sam-

men. Pappa, mamma, barna, alle. Lever din søster ennu?»

«Ja, det gjør hun vel. Hun giftet seg jo!»

«Vet du hvor jeg var siste natt? I det jødiske gravkammer, på æresord! Kan du tenke deg det? Og jeg var ikke det spor redd! Nå er jeg heller ikke redd, nå går jeg til onkel Paul.»

«Du går jo ikke, du sitter!»

«Fordi jeg må hvile meg litt, din dumrian! Onkel skal nok vise disse tsjekkerne! Og deg også, min kjære. Du skal få se!»

«Meg? Hvorfor meg?»

«Alle tsjekkere! Først later de som om det er folkefest og så skyter de. Det er da nederdrektig, det må du innrømme!»

«Men jeg har jo ikke skutt! Jeg ville jo bare til bryllupet!»

«Det kan du fortelle Gestapo etterpå,» sier Lilly hovmodig. «Iallfall er du nå arrestert, forstår du? Du må bli med meg.»

Lilly er sjeleglad over sitt innfall. En arrestert må gjøre alt man vil, det har hun hørt tusen ganger hjemme. Altså må Konrad nå gjøre det hun vil. Og hun vil ikke være alene.

«Stå opp, det skyter ikke lenger. Vi vil gå til Podolsykehuset.»

«Nå? Om natten?»

«Ja, hvorfor ikke? Om natten er det best, om natten er det ikke revolusjon.»

De traver tause ved siden av hverandre. Hver gang de ser en av de stille skikkelsene som ligger rundt omkring, tar de hverandre hurtig i hånden, og Lilly forsikrer med lukkede øyne at hun absolutt ikke er redd. Rett som det er dukker det en eller annen frem av natten, en mann eller en kvinne med kofferter, og forsvinner igjen.

Forts. side 7.

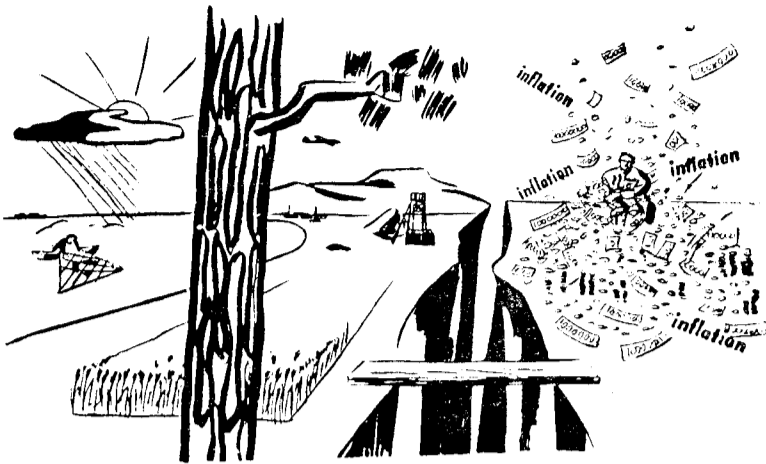
I dnattsol over Rombaken

I Harstad holdt ävisjonen til

Civilingeniør Erhard Fliesberg:

Livgivande inkomster

Allt som skänker liv åt minsta urcell, åt växtriket, åt djurarter, allt i mångmillontals variationer existerande i luften, i vattnen, på och inuti den fasta marken på vår lilla närmast kring solen snurrande planet, kan endast från moder natur erhålla de inkomster, som möjliggör deras levande existens. Naturen i sin tur får all sin sjudande, alstrande energi från solen.

Moder natur ger allt — det förstår instinktivt allt av levande liv. Det är endast människan, som i sin tilltro att vara den visaste existensen på vår planet, av smidiga till skenet men löst talande lärofäder lockats bort från att handla enligt denna naturliga instinkt. Hon har övertygats om att det är konstprodukten — penningar — och med detta konstlade medel utförda transaktioner, som är den livgivande förutsättningen för hennes existens.

Genom de fynd av kranie-rester, som under senaste år gjorts bli. a. i Sydafrika, tyckes naturforskarna funnit bevis för att den däggdjursart, vars egenskaper karakteriserar människan, har existerat på vår planet sedan bortemot 2 millioner år.

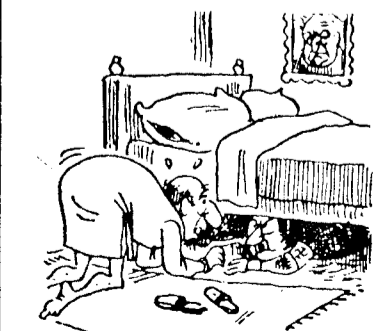
Bortsett från nu pågående historiska period om ca. 5 000 år, om vars styrelse- och levnadsförhållanden vi ha något så när tillförlitliga kunskaper, har människosläktet alltsedan begynnelsen följt naturens visa ordning och skaffat sig alla nödtorvtiga materiella levnads-möjligheter genom att själva eller genom rofferi från andra utnyttja naturens resurser.

Denna period är verkligen ytterst kort i förhållande till människans existens på vårt lilla klot, varför det borde vara ägnat att förvåna att människan trots detta blivit så inpyrd och insnärjd av de läror, — begynnelsen av nationalekonomi — vilka åstadkommit av härsklystna krafter. Dessa sökte redan för 5000 år sedan att med dessa läromeningars tillhjälp skaffa sig makt över och rikedomar på bekostnad av det övriga människosläktet.

Silver, sedan guld och där-efter av dessa metaller tillverkade penningar och så småningom även papperssedlar med av staterna garanterade värden blev den grund på vilken, som det påstods, länders och folks inkomster och välfärd skulle kunna uppbyggas. Människorna inbillades att finna trygghet för sin produktion och därför behövliga medel genom att mot säkerhet av alla sina ägodelar och kommande produktionsresultat skaffa sig lån av nämnda värde-medel från de krafter som förstätt att förvärva sig beslutande — och besittningsrätt över desamma.

Redan från systemets begynnelse förvärvade sig långivarna en uteslutande laglig skydds-rätt för att deras utlånta medel skulle återbetalas efter bestämd lånetid med tilllägg av det i samband därmed uppfunna begreppet ränta. Med rätt för långivarna att vid utebliven likvid exekutivt kunna lägga sig till med de av låntagarna förpantade säkerheterna. Ännu i denna dag gäller för allt vad låneinrättningar heter denna lagliga skydds-rätt, vars motsvarighet inga andra medborgare åtnjuter allra minst den, vilka åstadkomma de närande livgivande inkomster varav land och folk i verkligheten lever.

Slaveriet under penningen begynte uppbyggas. Makten och härligheten tillföll de med lagens rättigheter beskyddade, och maktens handhavare funno det hela så strålande, så man började glömma att de verkligt livgivande inkomsterna för land och folk, endast kunde åstadkommas genom ett effektivare och

Nydemokratisk mareritt: Men Rocabole var ikke død —?

bättre tillvaratagande och utnyttjande av naturens rikedomar.

Visserligen hade mänskligheten sedan urminnes tider bedrivit ett våldsamt slösande med vad naturen erbjöd, men det hade alltid bland släktet funnits individer, som kunde bruka sina hjärnceller till funderingar över huru genom bekvämare arbetsmetoder och på ett sparsammare sätt kunna utvinna mer av naturens produkter.

Bland de första stora ny-skapelser genom vars användning människan kom att definitivt skilja sig från allt annat levande få vi nog som nr. 1 sätta eldens tillkomst och hur den kunde alstras. Den åstadkom ett direkt hopp från vildens primitivitet, varvid dess fortsatta utveckling och tillgodogörande blev en av huvudpelarna i mänsklighetens utvecklingshistoria.

Som nr. 2 i denna uppfinningarnas historia kommer nog konsten att med i början mycket primitivt avskalade trädstammar som rullar under plattformade ytor kunna förflytta tunga föremål. Därur har utvecklats hjul roterande kring axlar, vilka anordningar skapat förutsättningarna för allt vad dagens roterande rörelser kan åstadkomma.

Kanske som nr. 3 i denna utvecklingshistoria om människans ökade möjligheter till livgivande inkomster att vi får räkna tillkomsten av hävstången med vars tillhjälp och enligt vars principer människan förmår att med minimal kraft kunna lyfta och transportera tyngsta laster. Man erinrar sig Arkimedes yttrande: «Skaffa mig en fast punkt i rymden och jag skall med hjälp av därför avpassad hävstång med min hands kraft kunna rubba jorden ur dess bana.»

Som nr. 4 i utvecklingens gång får vi väl sätta konsten att plöja, så och skörda från primitivaste metoder till modernaste former av sådd, skörd, sädeströkning, sädesmalning och mjölets lagring.

Böcker skulle ej förslå för att räkna upp och berätta allt om ökade möjligheter för skapandet av de verkliga inkomster som förvandlat urvilden till en av alla möjliga slags bekvämligheter levande modern människa. Men låt oss som avslutning av denna korinfattade utvecklingshistoria nämna ett par förbättringsskeden under senast förflutna hundra år, vars inkomstvärden mätt i dagens penningssiffer närmast tillhör de astronomiska talen.

Genom sädesförädling och förbättrade jordbruksmetoder torde vi under normala vä-

Forts. side 6.

Mordet på den ukrainske emigrantleder Bandera

HANS DATTER UTTALAR SEG TIL DEUTSCHE WOCHENZEITUNG, BLANT ANNET OM DEN FORFEILEDE TYSKE ØSTPOLITIKK UNDER KRIGEN

Stefan Bandera

Vi har ved flere anledninger her i «Folk og Land» omtalt mordet på den ukrainske emigrantleder Stefan Bandera, og har også nevnt prosessen mot den røde agent som tilsto at han var morderen. Retten ga ham åtte års fengsel for medvirkning til mord, idet den fastslo at de virkelige mordere var å finne i Moskva.

Som vitne i prosessen opptrådte også Banderas datter Natalie Bandera, som studerer statsvitenskap i Kanada, men som var kommet til Tyskland som representant for sin mor Jaroslava Bandera. Før hun reiste tilbake til Kanada og sine studier, hadde «Deutsche Wochenzeitung» en samtale med henne. Vi gjengir den her, fordi den blant annet understreker den stupide dumhet som ble vist av tyskerne under verdenskrigen når det gjaldt behandlingen av østfolkene, og spesielt kanskje da ukrainerne. Det var denne politikk som Quisling tok til orde mot gang på gang i sine samtaler med Hitler og andre av Det tredje Rikes ledende menn, og det er denne politikk som blant andre dr. Kleist hudfletter i sine bøker. «Deutsche Wochen-Zeitung» åpner intervjuet slik:

— Deres far var ukrainsk nasjonalist. Han måtte dø av den grunn. Hva er da de ukrainske nasjonalisters mål?

— Befrielsen av Ukraina fra russisk kolonialisme og opprettelsen av en suveren ukrainsk stat.

— Hvor lenge kjempet Deres far for dette mål?

— Allerede som student førte han sin revolusjonære undergrunnskamp mot de polske kolonialister. Av den grunn ble han i 1934 først dømt til døden også av polakkene, men så benådet til livsvarig fengsel. 31. juni 1941 proklamerte min fars kampfeller Ukrainas uavhengighet i Lemberg. Dessverre passet ikke det inn i det tyske østkonsept.

Min far ble bragt til konsentrasjonsleiren Sachsenhausen, hvorfra han først ble løslatt i 1944. Nå var Sovjetsamveldet, som slavebandt også Vest-ukraina etter Østukraina, den store fiende, som min far og de andre i den organisasjon han ledet av ukrainske nasjonalister kjempet mot. Den ukrainske opprørshær ydet inntil 1954 forbitret motstand. Min far førte også som emigrant kampen videre mot den sovjetiske kolonialisme.

— Var mordanslaget 15. oktober 1959, som Deres far falt som offer for, bolsjevikenes første aksjon mot ukrainerne i Tyskland?

— Nei, på ingen måte! I 1958 ble det oversendt en bombe til redaktør Danylo Cajkovsky, som utgir ukeavisen «Schlach Peremoy» (Seirens vei). Dette mord ble avverget i aller siste øyeblikk. Vi vet idag også at i 1947 hadde agenten Moros, i 1948 agenten Stelmaschtschuk i oppdrag å bortføre eller å myrde min far. I 1952 forsøkte tsjekkeren Leguda det, i 1953 agenten Lippholz, alias Liebold. I begynnelsen av 1959 forsøkte agenten Winzik fra Wien å bortføre en av oss tre barna, fordi bolsjevikenes visste at min far hang svært ved sin familie. Da dette anslag ble forhindret takket være min fars og hans venners påpasselighet, fikk Bogdan Staschynskij i Moskva ordre til å myrde min far. Han gjennomførte dette i München.

— Hva foretok de tyske myndigheter for å oppklare dette mord?

— Mordet ble utført så raffinert og med midler som hittil var ukjente i Vesten, slik at de tyske myndigheter famlet rundt i blinde. Hvis ikke morderen av frykt for sitt eget liv, fordi han visste for meget, hadde meldt seg selv, ville vel mordet aldri blitt oppklart.

— Hvorledes kunne «Abend- (Forts. side 7.)

Hans datter Natalie, som uttaler seg her

LIVGIVANDE INKOMSTER

(Forts. fra s. 5)

derleksforholdene kunna per skordeenhet erhålla från våra åkerfält dubbelt så stort utbyte som för 100 år sedan och detta tillika såd av större näringsvärde. Beräkningar kunna fastslå att under nämnda tid ångpannor, ångmaskiner och ångturbiner utvecklats därhän att det nu per alstrad hästkraft blott åtgår en bråkdel av den kolmängd som behövdes härför för 100 år sedan. För att ej nämna deras avsevärt mindre material- och utrymmebehov som uppstått under tiden. Det torde f. n. trots moderna transportmedel knappast varit möjligt att framskaffa de kolmängder som skulle varit nödvändiga om vi idag inom marina och stationära landanläggningar skulle enligt ångtekniken för 100 år sedan behövt alstra energimängder enligt dagens siffror.

Generellt kan sägas att det endast är tack vare den utveckling som skissats ovan som, trots slöseri med naturens rikedomar och trots den tyngande belastning som förorsakas av lagskyddad förnögenhetsalst ring genom lån och räntor, vårt släktes levnadsstandard kunnat ökas. Doch ha vi nu hunnit till den gräns där landets tärande inkomster överväger positivt alstrade närande inkomster till den grad att den härigenom åstadkomna inflationen nalkas den slutpunkt där penningvärdet når 0-punkten.

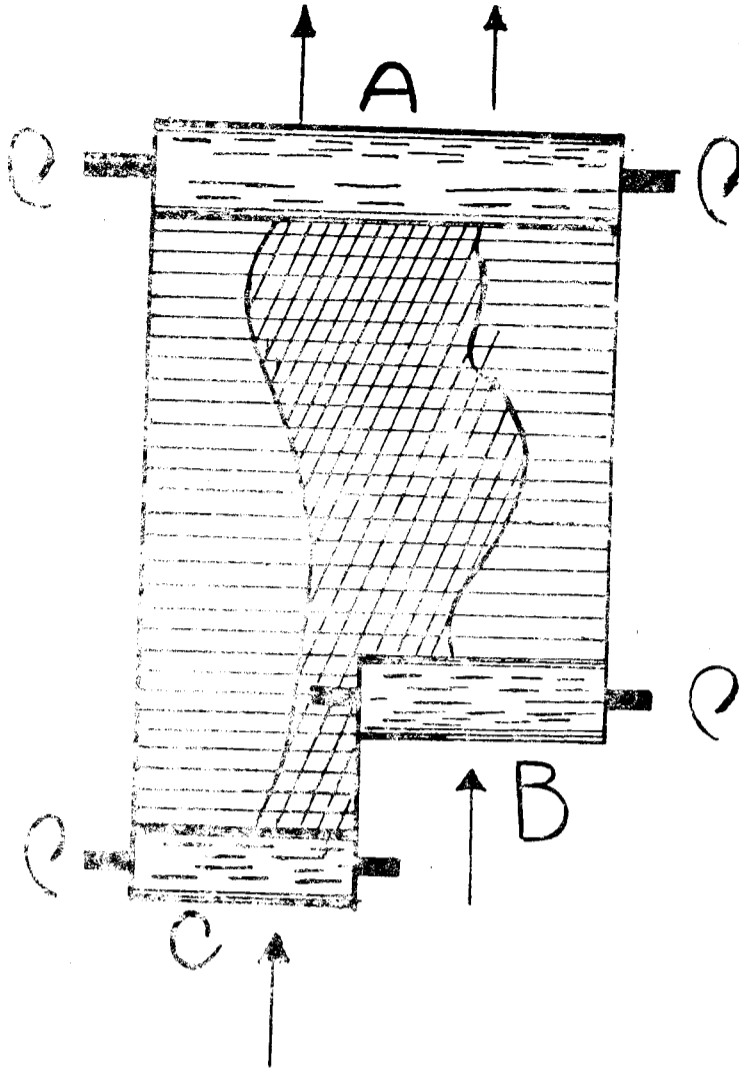
För att på enklast möjliga vis kunne påvisa de olika faktorernas inverkan på förloppet av våra materiella levnadsförhållanden samt de olika röresehastigheter. Det komstposternas inverkan på aktuella värdet av det bytmedel — penningen — vilken av nationalekonomin betraktas som avgörande för landets ekonomi och finanser får följande figur komma till användning.

Vi söka föreställa oss detta tillstånd som en filmyta begränsad av trenne rullar, alla rörande sig i pilarnas riktning med inbördes olika hastigheter. Filmytan blir alltså större el. mindre beroende på dessa rullars aktuella läge och olika röresehastigheter. Det bör observeras att detta sätt att försöka se skeendet ej gärna kan utföras i några mätbara värdeskalor utan det hela tjänstgör blott för att med ögats hjälp kunna förhjälpas oss till en smula kunskap om vad som verkligen sker bakom det som synes ske.

Bergs Assuransbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiens gt. 1 — Tlf. 44 49 94

Rullen A betecknar allt positivt uppbyggande och rationellt ökande och besparande, som tillför land och folk bättre levnadsförmåga.

Rullen B betecknar all förbrukning och förslitning, vilka således minskar våra levnadsmöjligheter.

Rullen C betecknar all katastrofal förminskning av våra levnadsmöjligheter genom naturkatastrofer, krisar, krig och våra egna slöseriets metoder.

/// betecknar storleken av våra levnadsmöjligheter stående oss till buds vid ett visst tidsläge. Alltså tillgänglig kapitalmängd.

/// betecknar den del av de kapitalmängder, som vi vid denna tid utnyttjar. Det finns ju alltid mängder av tillgångar, åkrar, mossar, gruvar, upptäkter, uppfinningar som vi av nationalekonomiska skäl ej använder.

Det är således storleken av det brukade kapitalfallet som skal giva oss livgivande inkomster i förhållande till det förnuftiga bruk vi gör av detsamma.

Utan vidare inses att detta kapitalens arbetsfält blir större el. mindre beroende på det inbördes avståndet mellan rullarna samt bredden på det momentant utnyttjade kapitalfältet.

För att uppnå en uppfattning om huru ovanstående filmatiska rörelseschema inverkar såväl på våra levnadsmöjligheter som på de penningmedel vi taga i användning jämföra vi förutsättningarna för värdena därav vid en viss tidsperiods början och slut. Vi måste därvid beakta att det aldrig kan finnas några absoluta värdebestämningar respektive någon bestående relation mellan ett kapital vilket som helst och ett penningvärde. De äro gentemot varandra inkommensurabla storheter och ha blott det mo-

mentanas aktualitet. Vi kan t. ex. aldrig fastställa fasta värden för en säck mjöl eller vad vi kan få för 10:— kr.

Ej heller kunna vi taga i betraktande alla de förändringar som skett under den tänkta perioden. För att ej komplicera schemat till obegriplighet måste vi begränsa oss till att betrakta våra begynnelsemåtenheter som bestående under hela perioden. Varigenom det först vid periodens slut blir oss möjligt att fastställa effekten av de under perioden skedd förändringarna genom fastställande av relationen mellan det sistnämnda värdet i förhållande till utgångsvärdena.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 76 54

Vi använda oss av följande beteckningar:

K = Mätvärde vid periodens början i aktuella penningvärdet av = = = kapitalen.

P = Penningmängd vid periodens början likaledes i penningssiffror. Denna penningmängd har ej på minsta vis ökat landets kapitaltillgångar utan utgör en utspädning av kapitalet i storlek ($K \div P$).

Under den tänkta tidsperioden har

X % av K utnyttjats. Vilket markeras med /// i figuren. I %-satsen inkalkyleras det sämre el. bättre nyttjandesättet.

Y % av K åtgår för förbrukning och nedslitning = (inverkan på rullen B)

Z % av K utgör positiva uppbyggande gärningar = (inverkan på rullen A)

T % av K åtgår för improduktivt arbete, förluster genom osunda affärer, rentor, onödiga subventioner och katastrofförluster = (inverkan på rullen C)

S % av K åtgår för alle invånarens levnadskostnader = (inverkan på rullen B)

V % av P betecknar ökning el. minskning av landets penningmängd.

Situationen vid början och slutet av perioden uppmättes då på följande sätt.

Vid periodens början tillgångarnas värde = K

$$\text{Vid slut restvärdet} = \frac{X/100 \cdot K + Z/100 \cdot K \div Y/100 \cdot K \div T/100 \cdot K \div S/100 \cdot K \div P \div V/100 \cdot P}{P/100 \cdot (100 + V)} = \frac{K/100 \cdot (X + Z \div Y \div T \div S)}{P/100 \cdot (100 + V)}$$

För att få en uppfattning om betydelsen och inverkan av dessa %-tuella förändringar under perioden

jämföra vi ett dåligt styrt land med ett utmärkt styrt l.

och antaga	X = 60	= i båda	X = 80
	Y = 15		Y = 15
	Z = 20		Z = 70
	T = 30		T = 5
	S = 20	= i båda	S = 20
	V = + 100		V = ÷ 20

Varvid penningmängden måste ökas kunnat minskas

Efter insättning i angivna ekvation fås en restmängd = $0,15 \cdot K \div 2 \cdot P = 1,1 \cdot K \div 0,8 \cdot P$

Penning värdets förändring alltså	$\frac{0,15 \cdot K \div 2 \cdot P}{K}$	$\frac{1,1 \cdot K \div 0,8 \cdot P}{K}$
-----------------------------------	---	--

Vi antaga vidare att utgångsläget för båda är att K = 100 · P, hvilket insättes. Jämförelsen utmynnar då i att penningvärdet vid periodens slut blivit

= 13 % av ursprungsvärdet = 109 % av ursprungsv.

Vilket för resp. länder betyder bankrutt: inflation

devaluering

äkta välfärd

dvs. vad som sker i länder styrda enligt nationalekonomiens teorier.

Vad som började utvecklas i det «förbannade» mitteleuropa.

Jämförelsen visar också, att när länder kommer att styras efter NAMIska levnadsregler, så kan deras penningvärde stegras, såvida ej så fruktansvärda katastrofer inträffar att rullen C får lavinfart, dragande med sig rullen B. Men återuppbyggandet kan snabbt åter igångsättas eftersom man vunnit kunskap om huru sköta länder och folks ekonomi.

ten som invånarna. Är alltså det hela. Allmänt gäller att för vad som sker inom landet, så är statens utgifter lika med invånarnas inkomster. Resp. invånarnas utgifter lika med inkomster såväl för staten som andra invånare.

Allt skapande positivt arbete enl. rullen A:s effektverkan skapar för det mesta bestående inkomster = ökade kapital för senare släktled. Medan de rena affärstransaktionernas vinster mest är momentant verkande individuella inkomster ofta belastande hela landets levnadsmöjligheter.

Stockholm 19 den 20 okt. 1962.

Landet omfattar såväl sta-

Erhard Fliesberg.

«RETTSOPPGJØRET» -

Forts. fra side 1

sjefen for de tyske stridskrefter i Nord-Norge, generaløyntant Dielt og den av sjefen for *de norske tropper i Nord-Norge* general Ruge utsendte befullmektigede officer, oberstløytnant Wrede-Holm:

General Ruge som etter re-
gjeringens ordre avsluttet den
norske krigsdeltagelse.

Når general Ruge her også er oppført som den lokale sjef for troppene i Nord-Norge, så var det fordi han som øverstkommanderende for samtlige norske stridskrefter befant seg hos de siste norske tropper som kjempet, troppene i Nord-Norge og førte den direkte kommando der.

For å støtte opp om legenden om den fortsatte krig har den norske offiser som undertegnet på Ruges vegne, Wrede-Holm, erklært at Ruge beordret ham til å gi de tyske forhandlere beskjed om at det bare var en lokal kapitulasjon og at krigen i sin alminnelighet fortsatte — naturligvis underforstått: til det ble inngått en generell kapitulasjonsavtale. Det heter da også i avtalen i henhold til det oppdrag den norske forhandler hadde

Zwischen dem deutschen Oberkommando in Norwegen vertreten durch Herrn Oberst im Generalstabe Buschenhagen und dem norwegischen Oberkommando vertreten durch Herrn Oberstleutnant im Generalstabe R. Roscher-Nielsen ist heute nachstehende Abkommen geschlossen worden:

På norsk:

Mellom den tyske overkommando i Norge representert av herr oberst i generalstaben Buschenhagen og den norske overkommando representert ved herr oberstløytnant i generalstaben R. Roscher-Nielsen er idag sluttet følgende avtale:

Avtalens punkt 1 fastslår:

Die gesamten norwegischen Streitkräfte legen die Waffen nieder und werden sie während der Dauer des gegenwärtigen Krieges nicht wieder gegen das deutsche Reich oder dessen Verbündeten ergreifen.

På norsk:

Samtlige norske stridskrefter legger våpnene ned og forplikter seg til ikke å gripe til våpen igjen mot det tyske rike eller dets allierte så lenge den nå pågående krig varer.

I henhold til de forpliktelses til ikke mere å delta i den pågående verdenskrig så lenge den varte som i denne avtale høytidelig ble fastlagt og godtatt av den norske stat, og som naturligvis overhodet ikke

fått: «Fiendtlighetene innstilles mellom de deler av den norske forsvarsmakt — i det følgende benevnt «Norske nordarmé» — som hittil har stått i kamp med den tyske forsvarsmakt — og de tyske stridskrefter i Nord-Norge.»

Hvis dette hadde vært den eneste kapitulasjonsavtale som avsluttet krigshandlingene i Norge, så ville de som hevder at krigen fortsatte ha rett. Imidlertid hadde general Ruge med direkte bemyndigelse av den norske regjering via den svenske regjering søkt kontakt med den tyske overkommando for å få avsluttet en våpenstillstandsavtale som generelt gjaldt samtlige norske stridskrefter og som avsluttet krigen for Norges vedkommende. Det var disse forhandlinger general Ruge siktet til da han 9. juni overfor Wrede-Holm understreket at dennes oppdrag bare var å avslutte en lokal avtale for Nord-Norge, mens krigen teoretisk skulle fortsette til hovedavtalen var undertegnet. Dette skjedde allerede noen timer etter at den lokale avtale var i orden.

For å gjøre ære på de sist kjempende norske tropper, de i Nord-Norge, som først hadde kapitulert noen timer før, tok den tyske overkommando med i den generelle kapitulasjonsavtale også noen rosende ord om disse troppers «tapre holdning». Tyskerne hadde jo også spesiell grunn til å fremheve det siden disse tropper i Nord-Norge sammen med franske og britiske avdelinger hadde fordrevet tyskerne fra Narvik.

I innledningen til denne avtale heter det:

kan diskuteres, var det at den daværende norske kronprins — vår nåværende konge — foreslo at han skulle bli igjen i Norge da de andre stakk av til England etter den tapte krig — noe han selvsagt hverken

BANDERA - -

(Forts. fra s. 5)

zeitung» i München dengang forkynne «Intet attentat mot emigrantfører»? Hvorfra tror De «Abendzeitung» hadde denne falske informasjon?

— Ingen kommentar!

— Holder De morderen Staschynskij for hovedansvarlig for mordet på Lew Rebet og Deres far, Stefan Bandera?

— Han er, som De ganske riktig sier, morderen. Men de hovedskyldige sitter i Moskva. Disse er først og fremst den tidligere sjef for den røde hemmelige tjeneste Alexander Schelpjepin, idag medlem av sekretariatet i sentralkomiteen i det kommunistisk parti, og ingen annen enn Nikita Krustsjov selv, uten hvis ordre og tilslutning den sovjetiske hemmelige tjeneste aldri kunne ha gjennomført så skjebnesvangre aksjoner. Dette medgav morderen Staschynskij selv i den nettopp avsluttede prosess her i Karlsruhe.

— Mordet på Deres far og denne langvarige prosess var vel begge deler en fryktelig og tung opplevelse for Dem. Hva ønsker De å si våre lesere til slutt før De igjen vender tilbake til Deres studier i Kanada?

— Jeg vil gjerne gjenta slutten av det jeg sa for retten i Karlsruhe: Min uforglemmelige far oppdro oss i kjærlighet til Gud og Ukraina. Han var en dypt troende kristen, og døde for Gud og det uavhengige fri Ukraina — for hele verdens frihet. Min salige far som legemliggjorde dette store ideal, vil være ledestjernen i hele mitt liv, såvelsom i livet for mine søstre og den ukrainske ungdom.

I en omtale av mordet på Bandera, sier ellers Wolfgang Strauss i «Deutsche Soldaten-Zeitung» følgende:

Dog beviser egentlig den omstendighet at den «borgerlige» nasjonalisme fremdeles idag, tre år etter mordet på Bandera blir ansett for statsfiende nr. 1 i Sovjetukraina at det ikke er

kunne eller ville ha gjort hvis det var sant at krigen skulle fortsette trass i avtalen. I henhold til denne avtale var det at den internerte norske 1. divisjon med den norske og den tyske regjeringens samtykke ble sendt tilbake til Norge fra Sverige og at militære kontorer i Oslo i fred og ro opptok sin virksomhet igjen for å avvikle krigen og oppfylle de inngåtte forpliktelser. I henhold til den var det også at stortinget drev sine riksrådsforhandlinger med Terboven.

Men — tiltross for dette klare saksforhold ble det likevel åpnet rettsforfølgning i henhold til paragraf 86, som behandler forhold under en krig hvori Norge deltar, mot 92.805 norske borgere!

Dødsdans i Prag

(Forts. fra side 4)

Barrikader finnes det ikke her, den smale stien slynger seg som vanlig mellom sovende tornerosebusker.

Fra det ensomme vertshus «Bei dem schönen Ausblick» hører man allerede langt borte ulingen av orkestret og larmen fra de dansende. De revolusjonære fester her med øl og dram. Gjennom et halvåpent vindu ser man de opphetede ansiktene til kvinner og menn som hvirvler forbi. Kvinnene er for størsteparten eldre matroner fra de falleferdige havehus i omegnen, kavalerene er for størsteparten ganske unge gutter. Aldri hadde disse folk tidligere våget å betre dette gode borgerlige gjestgiveri, men idag må verten være glad for at de nådig kaller ham «bror», for revolusjonen er allerede kommet et skritt videre og krever alle de rikers hoder. Ølet og drammen koster intet, for herefter skal ingen kunne tjene på folket. Ved det største bordet sitter et «sluttet selskap». Disse herrer og damer tilbrakte fremdeles siste natt i cellene i Pankratzerfengslet, derfor er de naturligvis dagens helter. På brystet bærer de foruten trikoloren et løslatelsesbevis. De kaller seg «politiske fanger», skjønt de alle sammen ble dømt for tyveri og innbrudd.

Barna ser en stund på de dansende, og Lilly hopper på seg i polkatakt. Her er det altså ingen revolusjon, og derfra og til Podolsykehuset er det bare noen skritt. Snart vil de være hos onkel Paul, og han vil nok vite hva man skal

lykkes kremlherskerne det de ville oppnå ved det usle anslag 15. oktober 1959: Å slukke den nasjonale befrielsesvilje i brede lag av det ukrainske folk. «Schtschene wmerla Ukraina», heter det i de ukrainske patrioters sang — Ukraina vil aldri dø!

gjøre. Også Jan er beroliget. Hans søster Marta danser sikkert nå på samme måte i gjestgiveriet ved Hermannplass i Holleschowitz. Straks imorgen tidlig vil han gå dit, kanskje piken går med, hun bor jo også i Holleschowitz.

Stien ender i en trapp av store stener av forskjellig størrelse som fører ned fra den bratte høyde til Kruschinagasse. De to par barne-sko klapper lystig og regndråpene hopper og spretter lystig sammen med dem. Den trange gate synes å sove fredelig, man hører ikke engang hundene gjør rundt i gårdene og havene. Ingen kontroll, ingen gardister, intet. På hjørnet av Kruschinagasse og Moldaubredde tårner det seg opp en barrikade. Av brostein, felte trær og noen veltede sporvogner. Men ikke et menneske bevokter den, ikke en menneskelig stemme å høre.

Allerede langt borte ser man den lyse, store bygningen til sykehuset. Barna løper hurtigere, den beroligende stillhet begynner å gjøre dem urolige likevel. Bare småbåtene på Moldau rasler uopphørlig i lenkene som binder dem til bredden, ellers ikke en lyd.

Den høye gitterporten inn til sykehusparken er lukket. Øverst henger sørgmodig en våt, hvit fane. Ubevegelig som en fugl med istykkerskutte vinger. Det lille portnerhuset ved siden av har svarte arr etter geværkuler, vindusrutene ligger i tusen beter i en seng av gule stemorsblomster.

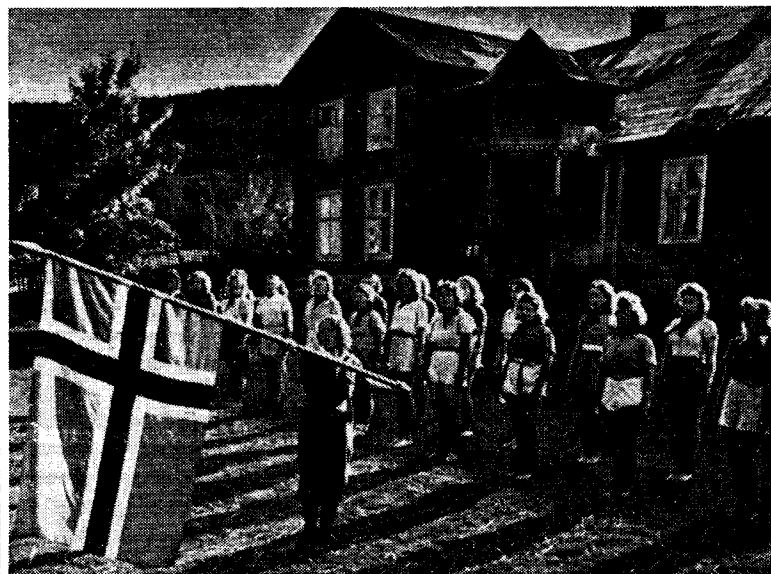
«De sover sikkert,» hvisker han. Han har igjen fått dette trykket av angst i maven.

«Man sover aldri på sykehuset,» sier Lilly. Hun er ikke redd. Nå, da hun er så nær sin onkel behøver hun ikke være redd. «Jeg skal ringe på.»

ANNELISE PAROW
TANNINNSETNING
Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v. Lademoen kirke - Voldsminde

Det var en gang - -

Den frivillige kvinnelige arbeidstjeneste var et markant trekk under første del av okkupasjonen. Her er et bilde fra morgenflaggparaden i en slik arbeidstjenesteleir

Sannheten om Narvik:

Byen med kanonen

Forts. fra side 1

vi fikk se hva en ledelse som er interessert i sine funksjonærers ve og vel gjør for sine folk for å glede dem. For skytebanene var inne i Malmbolagets haller, og det var Malmbolaget som hadde bekostet de elektriske anordninger for de bevegelige skivene. Jeg har aldri sett noe liknende. Der var skytinger hvor skivene kom frem så og så mange ganger i løpet av en viss tid, og hele maskineriet ble satt igang bare ved å vri på en knapp. — Der var ingen skriking og hyling av ledere og anvisere. Alt gikk helt automatisk. Skytteren fikk vite at øvelsen begynte når det ble vridd på knappen. Det var alt. Om aftenen den første dag holdt Malmbolaget fest for samtlige ca. 100 personer. — Da det akkurat var Mortensdag, utgjorde den fete gås hovedretten, men dessuten var det en masse andre gode saker. Det var ikke knuslet med noen ting.

Dagen etter var det skyting på fri mark og her var vi norske med.

Skytingen var arrangert på den måten at skytterne gikk en etter en, etter en bestemt løype og skjøt en nærmere bestemt skyting på en rekke stasjoner. Snart var det skyting uten tid på en helfigur på langt hold og snart var det hurtigild mot et hode på få meters avstand.

Arrangementet var meget fikst, det var en fornøyelse å delta i konkurransen.

Jeg hadde oppriktig tatt ventet at vi norske skulle gjort en god innsats, da vi alle sammen hjemme i Norge skjøt bra både med gevær og pistol. Men i dette håp ble jeg skuffet. Vi skjøt som noen stakkarer, slik at det bare ble løytnant Jøntvedt som fikk med seg en premie hjem. Vi andre fikk ikke noe. —

Men ingen sure miner for det. Hele turen var jo så over all måte storartet og er et hyggelig minne for livet for oss alle.

Annen dags aften var det atter stor middag på Bolagets bekostning, men denne gang deltok bare herrer, så kvelden antok en noe annen karakter enn kvelden før. Alt i alt var det ca. 50 til bords, deriblant ca. 15 offiserer fra Boden. Der ble spist, drukket og sunget, og diverse talere våget seg frempå, bl.a. major Hermansen som oppfylte alle våre forventninger. Vi norske flirte, mens svenskene «skrattade» og hadde det «mycket roligt».

Vi var derfor stolte av majoren vår.

Som regimentsjef måtte jeg naturligvis undersøke hvorledes resten av mine tropper

kjempet, og konstaterte med tilfredshet at oberstløytnant Opshaug gikk seierrik frem og nettopp hadde klådd nabo-folket med en momp. Var det ikke det jeg tenkte? Bare stol på Opshaug når det gjelder kortspill!

Og så var det kaptein Sunde.

Han kom flott og feiende gjennom salen og jeg stoppet ham:

«Nå Sunde! Åssen går det? Mitraljøsekompanisjefen slo hælene sammen «Fint Oberst! Det er ikke mer brennevin igjen i Kiruna. Vi har drukket opp alt sammen!»

Ut på morgenvisten fulgte vi våre svenske offisersvenner til stasjonen. De skulle jo østover, og noen timer senere var vi selv på stasjonen og tok toget vestover.

Og så var vi atter i Narvik hvor konene våre forlangte rapport om hva vi hadde holdt på med. —

Slik var det altå jeg ble kjent med min venn oberst Hahr. Han var den ufrivillige årsak til ryktet om at jeg i årene før 1940 omgikk tyske offiserer, som til og med kom til meg på Elvegårdsmoen for å studere våre hemmelige våpen.

Skamløs-

Forts. fra side 1

korset, spiller ingen rolle. At Quisling aldri var «Nazist» spiller heller ingen rolle. Da han stod for retten 1945 sa han: «Jeg har sagt til Hitler at nasjonalsosialismen i Tyskland er materialistisk, og de klarer det ikke, de går til grunne på det. Blut und Boden, det er bare en utskjøvet materialisme, og materialismen fører bare til den totale egoisme i sine ytterste konsekvenser.

Jeg mener at jeg har erkjent og arbeidet for dette nye Gudsrike, og det er det som har drevet meg, sammen med min fedrelandskjærlighet og min pliktfølelse.»

Alt dette spiller ingen rolle for disse symbolske gravskjendere.

Vi husker alle slagordet: «Arbeiderne har intet fedreland». Men arbeidernes organ «Aktuell», bruker likevel symbolet på fedrelandskjærlighet, Gamle mor Norge, til å håne patriotene Quisling.»

Quisling var nemlig ingen landssviker. Han var en stor patriot. Det er sannheten. Og sannheten er sterk. Den kommer nok også til å spøke for disse herrer i billedbladet «Aktuell».

Vi vet alle at Quisling reddet jødene i Ukraine fra å sulte ihjel under revolusjonen, men det hindret ikke at disse

DEN TYSKE
KRIGSSKYLD

Nydemokratenes utrettelige felttog mot sannheten

En «tysker» ved navn Rothfels, som er professor ved universitetet i Tübingen har deltatt i en internasjonal historikerkongress i Duisburg og der vakt pinlig oppmerksomhet ved sine ubeherskede angrep på den amerikanske historiker David Hoggan, som i sin siste bok «Den påtvungne krig» har avlivet legenden om

herrer bruker et eller annet dansk navnløst skrift for å ramme Quislings minne.

Vi har hørt at Norge fra 1945 av ble en såkalt «Rettsstat», men vi vet også at den store jurist Skeie skriver om tiden 1945 og utover:

«Vi har aldri i vår historie hatt en sådan rettsløshet».

Derfor kan vel også artiklens forfatter Oddvar Stølen, og fotograf Ivar Aaserud til late seg å undertegne et slikt skammelig produkt med fullt navn. De risikerer intet fra påtalemyndigheten.

Til slutt vil jeg sitere et alvorsord fra Quislings støv til ovennevnte to herrer:

«Har man grundig studert menneskenes historie, og har et på erfaring rikt liv bak seg, så må en med styrke bekrefte denne erkjennelse om en evig rettferdighet som alle tiders vismenn har talt om, og alle folk fått føle, og som tydelig har åpenbart seg i slektens historie.

All skyld her på jorden hevner seg, og det er underbart å iakttå hvordan det individuelle og det kollektive her flettes inn i hverandre. Det er ingen kjensgjerninger som trer så klart frem i historiens lys som dette. Derfor kan vi trygt overlate hevnen og gjengjeldelsen til Herren. Han gjør grundig arbeide og vet å ramme de riktige på den rette måten. Folkene unngår aldri den gudsdøm de har nedkalt over seg.

Heller ikke den enkelte, selv om det kan se anderledes ut i det ytre. Det kan ta tid, men det skjer uvegerlig.

Således vil Gud også oppreise oss.»

O. K.

Det er vel bare rettferdig i

den tyske eneskyld for annen verdenskrig. Spesielt bekymrer det denne gode tyske mann at det er delt ut gratis-eksemplarer av dette verk i tysk oversettelse til skolestyrene rundt om i tyske byer med anmodning om å legge den til grunn for undervisningen «slik at sannheten endelig engang kan komme frem.» For professoren ønsker tydeligvis ikke sannheten, men den gamle legende oppfunnet av de utvalgte.

*
SPIEGEL-AFFÆREN

Ellers er naturligvis både tyskerne og verden forøvrig opptatt av affæren med ukebladet «Der Spiegel», som er en ganske eiendommelig foreteelse i tysk presse. Ukebladet har fortalt det alle vet på forhånd, at det tyske Bundeswehr av idag bare er en blek skygge av Hitlers seirende arméer, men det tillot seg også å fremlegge bevis for dette ved å berette hemmelige saker og ting fra siste Bundeswehrmanøver. Og dette å være så bekymret for fedrelandets sikkerhet at en krever forandring i dagens NATO-vås fordi det nå synes bevist at de røde arméer i løpet av 7 dager kan nå Rhinen, karakteriseres etter nydemokratisk sprogbruk som «landssvik». Ellers er som sagt «Spiegel» en pussig avis og den har også en høyst pussig redaksjon. Den går til kamp mot gamle nazister, hvor de enn viser seg, forteller blant andre VG og når en leser navner som Jacobi, Augstein med videre, så lyder ikke det usannsynlig. På den annen side er det jo en kjensgjerning at bladet også huser gamle nazister i fremtredende posisjon, blant annet folk som er kjent fra den tyske okkupasjon av Norge.

*
IKKE MUSIKK FOR
TYSKERE

Den sosialistiske avis «Arbeiterzeitung» i Wien melder fra Jerusalem: «Borgermesteren i den israelske by Ramat Gan vil stryke bevilgningen til byens kammerorkester hvis det opptrer i Tyskland. Orkestret bøyet seg!»

*
SOVJET OG JØDENE

Rabbi Jehuda Levin i Moskva anmeldte nylig til myndighetene at det under en gudstjeneste var blitt kastet en sten inn i hovedsynagogen. Stenen kom gjennom et vindu og falt ned i en gruppe mennesker, blant hvilke også israelske diplomater befant seg. Det var annen hendelse av samme art i løpet av tre uker.

denne forbindelse også å nevne Libertasbilledbladet «Nå», som en uke etter sin fremmeligere kollega bringer det samme stoff, men til gjengjeld i enda sjoflere utformning.

MOSLEY TIL USA

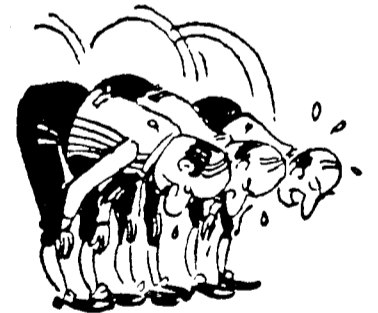
Efter at den amerikanske nazigeneral Rockwell var blitt utvist av England, var det adskillig snakk om at amerikanerne på sin side ville nekte Sir Oswald Mosley å komme til USA. Mosley var invitert av New York State College of Education. Nå har den amerikanske sendemann i London meddelt offentlig at Sir Oswald Mosley har fått visum, så USA akter tydeligvis ikke å følge Englands dårlige eksempel.

*
LØNNSOM SJELESORG

På Eichmannsaken er det blitt tjent penger både av den ene og den annen, men hvem skulle trodd at også presteskapet klarte å gjøre sjelsorgen om i klingende mynt. Presten William Hull, som efter hva avisene meddelte før henrettelsen forgjeves forsøkte å føre Eichmann «tilbake på troens rette vei», har nå på forlaget Doubleday gitt ut en bok «Kamp om en sjel», hvor han beretter om sin sjellesorgervirksomhet hos den dødsdømte Eichmann.

*
TIL EFTERTANKE

Ikke kolkossene, men de små private jordstykker som bøndene har fått lov til å beholde, skaffer i Sovjetsamveldet tilveie: 64 % av potetavlingen, 46 % av grønnsakavlingen, 67 % av fruktavlingen, 47 % av kjøttproduksjonen, nesten 50 % av melken og 82 % av eggene. Tallene er hentet fra en beretning fra FN's ernærings- og jordbruksorganisasjon FAO.

Takk for denne gang!

FOLK OG LAND

Klerschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 32 14

Abonnementspriser
fra 1/1 1963:

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,—
pr halvår i Skandinavia.
Utlandet: Kr. 40,— pr.
år, kr. 20,— pr. halvår.
I nøytralt omslag innen-
lands: Kr. 46,— pr. år,
kr. 23,— pr halvår.

Løssalg inntil 1/1 1963 kr.
0,75 - senere kr. 0,85.

Annonsepris kr. 0,40 pr.
mm og spalte.

Bruk postgironr. 16 450.
Utgiver A/L Folk og Land